

از مؤسسه فرهنگی آموزشی پیشگامان مدرسه فرادا

وسر دبیر فصل نامه رشد پیش دبستانی

گزارش بازدید هیئت تحریریه

رویکرد مدرسه فرادا

شیرین برزین، سمانه خداوردی
عکس: رضا بهرامی

- بازی با انواع اسباب بازی ها
- مشارکتی (به این معنا که کودکان و مربیان همراه آن‌ها هر یک فرصت دارند تا یک کارگاه تازه را برپا کنند. که به معنای مشارکت در یاددهی است).
این کارگاه‌ها صرفاً بهانه‌ای برای تعامل با مربیان مدارس است. بدیهی است چنانچه مدرسه فردا بنا داشت تا مسئولیت تربیت و آموزش گروه معینی از دانش‌آموزان را به عهده بگیرد، لازم بود منابع لازم از سوی مدرسه تهیه شود.

گزارش بازدید

اعضای هیئت تحریریه فصل نامه رشد پیش دبستانی به همراه سردبیر و جمعی از مسئولان و کارشناسان دفتر تألیف کتب درسی با هدف آشنایی بیش‌تر با رویکرد این مدرسه و شیوه آموزشی آن در مدرسه حضور یافتند.

در این بازدید، مدرسه میزبان نوآموزان پیش دبستانی بود و میهمانان ابتدا بازدیدی از مدرسه داشتند و فعالیت‌های دانش‌آموزان را در محیط مدرسه مشاهده کردند. نوآموزان در کارگاه‌های مختلفی از جمله: اسباب‌بازی‌ها، گل بازی (سفال)، دوختنی‌ها و بافتنی‌ها، علوم پایه، حجم‌سازی (باچوب و...)، زبان‌آموزی شامل بخش‌های (زمان، پست،

توانستند دیدگاه‌ها و شیوه‌های آموزشی خود را با یکدیگر به تعامل بگذارند.

روش کار مدرسه

محتوای یادگیری همان چیزی است که کودک به آن احساس نیاز می‌کند بنابراین محیط، نیازهای کودک را فراهم می‌کند و کودک برای رفع نیاز خود، از میان منابع در دسترس انتخاب می‌کند. هرچه کارشناسان و برنامه‌ریزان و اولیا و سرپرستان کودک، برای رشد و تعالی کودک صلاح می‌دانند در قالب کارگاه در معرض انتخاب آزاد کودک قرار می‌دهند. کارگاه‌هایی که یک کودک پیش دبستانی در مدرسه فردا با آن‌ها مواجه می‌شود عبارتند از:

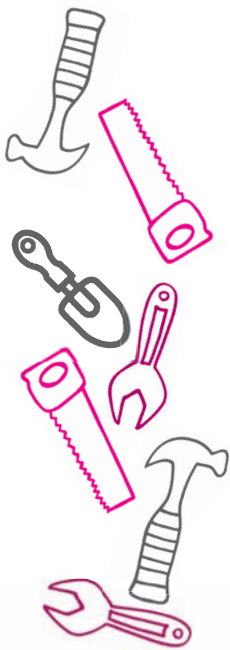
- مجموعه کارگاه‌های هنری (حجم‌سازی، نقاشی و...)
- زبان‌آموزی (شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتن)
- پژوهشی (مفاهیم و مهارت‌های علوم و ریاضی)

مؤسسه فرهنگی آموزشی پیشگامان مدرسه فردا (مدرسه فرادا) به نیت خیریه تأسیس شد و رسالت فرهنگی خود را از سال ۸۳ آغاز کرد. مدرسه در استان مرکزی قرار دارد و مأموریت خود را ترویج شیوه‌های نوین آموزشی و فرهنگ‌سازی در زمینه تعلیم و تربیت می‌داند. در نخستین سال فعالیت خود (۱۳۸۶)، به رغم کسب مجوز برای تأسیس پیش دبستان و دبستان، از هیچ دانش‌آموزی به‌طور ثابت نام نشد. این اقدام به این دلیل صورت گرفت که فرصت‌هایی برای تعامل با جامعه آموزش و پرورش مناطق اطراف مدرسه (شامل شهرستان زرنديه از استان مرکزی، رباط کریم و شهر تهران از استان تهران) ایجاد شود. به این صورت که کودکان از مهدها و مراکز پیش دبستانی و مدارس ابتدایی این مناطق به همراه مربیان خود به مدرسه فردا مراجعه کنند و در کارگاه‌های فرآیندی طراحی شده مطابق اصول و روش مدرسه فردا مشغول به فعالیت شوند. در این فرصت مربیان هر دو مدرسه

رشد آموزش پیش دبستانی
دوره سوم، شماره ۱
پاییز ۱۳۹۰

ندارد و توصیه می‌شود.

□ آیا می‌توان دروس را در ایستگاه‌ها درس داد؟

■ دروس در این کارگاه‌ها به‌طور جداگانه و خالص تدریس نمی‌شود. هیچ کارگاهی نیست که فقط ریاضی را هدف بگیرد یا فقط به چیز دیگری بپردازد. در هر کارگاه کودکان با فعالیت‌هایی که انجام می‌دهند می‌توانند به اهداف مختلفی دست یابند.

□ حرف تازه و نوی شما چیست؟

■ کودکان از آن چه تاکنون به آن‌ها نگاه می‌شد، قابل اعتمادترند.

- کودکان حقوقی برابر با بزرگ‌ترها دارند.
- کودک حق دارد تصمیم بگیرد که چه

چیزی را کی، کجا و چگونه بیاموزد.

- کودک می‌تواند در بستر زندگی، با یادگیری به نیازهای خود پاسخ دهد و نباید او را در چارچوب مقررات رسمی بدون آن که بخواهد آموزش داد.

- در آن چه مسائل شخصی کودک است، نباید حق انتخاب را از او گرفت.

- نباید به‌جای کودک تصمیم گرفت که چه چیزی به صلاح کودک است.

- برای اجبار کودک به هر امری باید دلیل محکمی داشت. صدمه زدن به سلامتی دیگران و محدود کردن آزادی دیگران از

لازم است به کودک بگوید مجاز است ولی شرایط زیر را باید رعایت کند:

۱. هدایت مربی، فرصت‌هایی را از او نگیرد که کودک نیاز دارد تا توان اکتشاف، تحقیق، تفکر و تحلیل خود را توسعه دهد. هر هدایت در ذات خود فرصت کشفی را از بین می‌برد.

۲. هدایت مربی فرصت تصمیم‌گیری فردی و اتکا به خود را از کودک نگیرد.

۳. هدایت مربی نباید شامل دادن اطلاعات جهت‌دار باشد. نمی‌توان همواره اطلاعات را کاملاً عاری از هدف و منظور بیان کرد ولی اغلب می‌توان با ارائه بدون قضاوت، از شدت جهت‌گیری کاست.

۴. در هدایت قواعد کلی و جامع ارائه شود، نه نظرات شخصی. ارزش‌های انسانی، قواعد بین‌المللی و غیره از جمله این مسائل است.

۵. هدایت می‌تواند از نوع گذاشتن حرف در دهان کودک باشد که نباید انجام شود.

۶. هر نوع هدایتی که با انتخاب آزادانه کودک و یا با فطرات او منافات داشته باشد، مجاز نیست.

□ چه استفاده‌ای از نمایش خلاق می‌شود و چه منابعی دارد؟

■ استفاده از نمایش خلاق هیچ معنی

دستر یابد، کتاب‌خوانی و کتاب‌سازی)، کامپیوتر، نمایش خلاق و صداسازی، بازی با خط (خوشنویسی)، اریگامی، نقاشی و کاردستی مشغول فعالیت بودند. در این بازدید، ایستگاه دوختنی‌ها و بافتنی‌ها مورد استقبال بازدیدکنندگان قرار گرفت. بچه‌ها در این کارگاه از سوزن‌های واقعی و قیچی‌های نوک تیز و چرخ‌خیاطی استفاده می‌کردند. نحوه آموزش زبان انگلیسی خصوصاً توجه کارشناس دوزبانه را به خود جلب کرد.

سپس میهمانان به سالن همایش نیروگاه دعوت شدند که با روش کار مدرسه فردا بیش‌تر آشنا شوند و به پرسش‌های احتمالی آنان پاسخ داده شود. در این بخش، ابتدا فیلمی از ویژگی‌های مدرسه نمایش داده شد و سپس یکی از مسئولان به معرفی مدرسه، مأموریت و تئوری زیربنایی و رویکرد آن پرداخت؛ جلسه با پرسش و پاسخ به پایان رسید.

در زیر به اهم سؤال‌ها و پاسخ‌ها اشاره می‌شود.

□ مرز هدایت و رها بودن کودکان در چیست؟

■ هدایت در هر زمان و مکان، ممکن و مباح است. هر آن چه مربی فکر می‌کند که

معدود دلایل پذیرفته است.

□ کودک چه‌طور نیازهای خود را تشخیص می‌دهد؟

■ به‌راحتی، این‌طور به نظر می‌رسد که حتی در زمینه‌های زیستی، بدن به‌طور خودکار نیاز خود را احساس می‌کند و برای پاسخ به آن واکنش صحیح نشان می‌دهد. نوزادی که از تولدش ساعتی می‌گذرد و به نیازهای خود واکنش‌هایی چون مکیدن شیر یا گریه کردن و یا خوابیدن را نشان می‌دهد، شاهد خوبی برای این ادعا است.

□ اگر افرادی ۵۰ - ۳۰ ساله در اختیار داشته باشید، روش تربیتی شما چیست؟ آیا باز هم آزادشان می‌گذارید؟ آیا آن‌ها هم کمال جوهستند؟

■ بله، فرقی بین کودک و بزرگسال نیست. معمولاً در دادن آزادی به کودکان حساسیت وجود دارد. این حق برای بزرگسالان خیلی پذیرفته‌تر است. □ اگر کودکی هرگز ریاضی را انتخاب

نکرد و فقط به کارگاه دوختنی و بافتنی مراجعه کرد آیا باز هم آزادش می‌گذارید؟

■ بله، اما این بدان معنا نیست که به او پیشنهاد رفتن به میز ریاضی نمی‌دهیم. تا جایی که به مرز اجبار وارد نشویم، پیشنهاد مجاز است.

پیشنهادات

- اگر کودکان ببینند که به سؤال‌هایشان پاسخ داده می‌شود، دیگر کارگاهی خالی نمی‌ماند. چرا این روش را آموزش نمی‌دهید؟ در این صورت همه مدارس فارغ از دغدغه‌های هزینه می‌توانند این طرح را اجرا کنند.

- در مدرسه به دنبال این باشید که کودکان خداجو، راستگو و درستکار شوند، کودکان فطرتاً خداجو هستند و باید سعی کنیم خداجویی را در کودکان تقویت کنیم.

- برای بازدید از مدرسه فردا پیشنهاد راه‌اندازی تورهایی برای سایر معلمان داده شود.

نظر خانم دکتر مفیدی

- کودکان می‌توانند از همه کس چیز یاد بگیرند. به نظر می‌رسد رویکرد فطری که این مدرسه از آن سخن می‌گوید بی‌شباهت به رویکرد کودک محور نیست. اساس کودک محوری توجه به نیازهای کلی کودک است و پیش از آن که به محتوا و روش نگاه کند به خود کودک و توانایی‌ها و قابلیت‌هایش می‌نگرد. آزادی و استقلال همه جانبه کودک، محور مهم دیگر این رویکرد است. باید به شکوفایی همه جانبه کودکان توجه اصولی شود تا فطرت کودکان نیز شکوفا شود از این‌رو، سؤال اساسی این است که آیا رویکرد مدرسه فردا به رویکرد کودک محور نزدیک نیست و یا تا چه حد به این مهم پرداخته است؟

برای اندیشیدن

از مربیان، کارشناسان و دانشجویان تقاضا می‌شود نقد و نظرات و پیشنهادات خود را در این مهم ارائه دهند.

